

Anmærkninger om selskabernes ulovlige lån

– *Analyse af selskabernes 2016-årsregnskaber*

Undersøgelse af ulovlige lån i regnskaberne

Godt 252.000 selskaber har indleveret et regnskab for 2016 til Erhvervsstyrelsen.

På baggrund af data for regnskaberne leveret af Experian har FSR – danske revisorer undersøgt omfanget af revisionsanmærkninger om ulovlige lån i påtegningerne på regnskaberne for 2016 og sammenlignet med tidligere år.

Hovedparten af de danske selskaber kan i dag frivilligt fravælge revision. Undersøgelsen afdækker derfor også, hvor mange selskaber, der ikke bliver revideret og giver et estimeret bud på, hvor mange bemærkninger om ulovlige lån, der af den grund ikke gives, og derved ikke kommer til offentlighedens kendskab.

Hovedkonklusioner

- 3.258 selskaber havde bemærkninger om ulovlige lån i påtegningen på 2016-regnskabet. Det svarer til, at 2,4 pct. af selskaber med revision eller udvidet gennemgang fik bemærkninger om ulovlige lån i 2016
- Siden 2011 er antallet faldet med 13.169 bemærkninger. Dengang havde 8,5 pct. af selskaberne med revision bemærkninger om ulovlige lån
- Blandt de 117.666 selskaber, som hverken havde fået revision eller udvidet gennemgang, anslås det, at mellem 2.840 og 6.934 selskaber ville have fået bemærkninger om ulovlige lån, som grundet fravalget ikke længere er synlige i tilknytning til regnskaberne
- Hovedårsagen bag det seneste års fald i bemærkninger om ulovlige lån skyldes hovedsageligt fravalget af revision, samt konkurser eller ikke indleverede regnskaber

K / KONTAKT

Henvendelser
angående
analysen:

Tom Vile Jensen

Erhvervspolitisk
Direktør
mail: tvj@fsr.dk
tlf.: 41 93 31 51

Thomas Baadsgaard

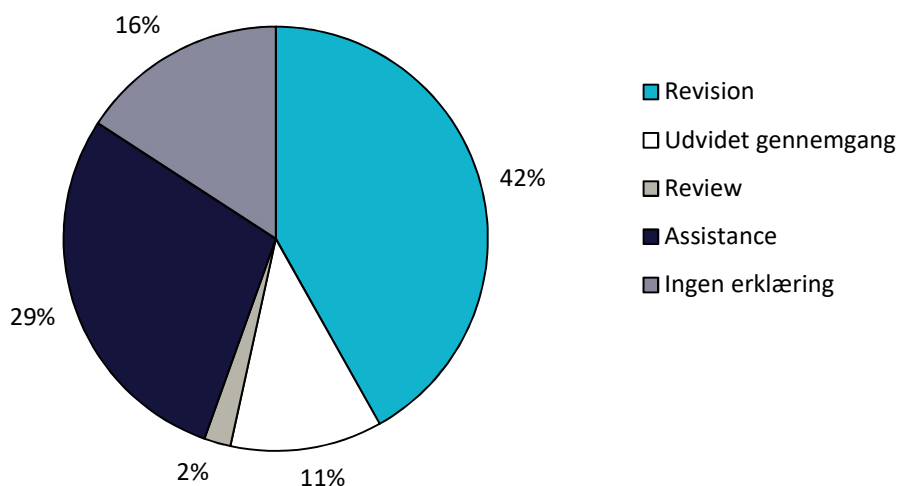
Analytiker
mail: tba@fsr.dk
tlf.: 41 93 31 79

Godt fire ud af 10 selskaber får en revision af regnskabet

42 pct. af selskaberne fik revideret deres 2016-regnskab, svarende til 105.734. Efter en årrække hvor flere og flere har fravalgt revision af regnskabet, er det altså nu kun godt fire ud af 10 af selskaberne, der vælger at få en revisionserklæring. 117.666 selskaber fik hverken revideret eller foretaget udvidet gennemgang af 2016-regnskabet. Det er mere end fire gange så mange som blandt 2012-regnskaberne, hvor 29.340 ikke blev revideret.

Virksomheder, som ikke er revisionspligtige, har mulighed for helt at fravælge revision, eller alternativt at få foretaget en udvidet gennemgang, et review af årsregnskabet, assistance med regnskabsopstillingen. Udvidet gennemgang, review- eller en erklæring om assistance med opstilling af regnskab er i modsætning til revision ikke afgivet med en høj grad af sikkerhed¹.

Figur 1
Fordelingen af erklæringer i 2016-regnskaberne

Kilde: Experian 2017 og FSR-beregninger

Sammenlignet med sidste års gennemgang af regnskaberne fra 2015 er andelen af selskaber, som har fået foretaget revision, faldet med cirka 7 procentpoint i fra 49 pct. i 2015 til 42 pct. i 2016. Det svarer til, at godt 7.500 færre selskaber har fået revideret 2016-regnskabet sammenlignet med 2015-regnskabet. Efter flere år med betydelige fald i andelen af selskaber, som får foretaget revision, er det altså nu under halvdelen af selskaberne, der får en revisionspåtegning på regnskabet.

¹ I udvidet gennemgang og review kan der dog godt gives anmærkninger, Men der kan ikke gives anmærkninger om f.eks. ulovlige lån i et review.

Tabel 1
Fordeling af antal erklæringer i 2015- og 2016-regnskaberne

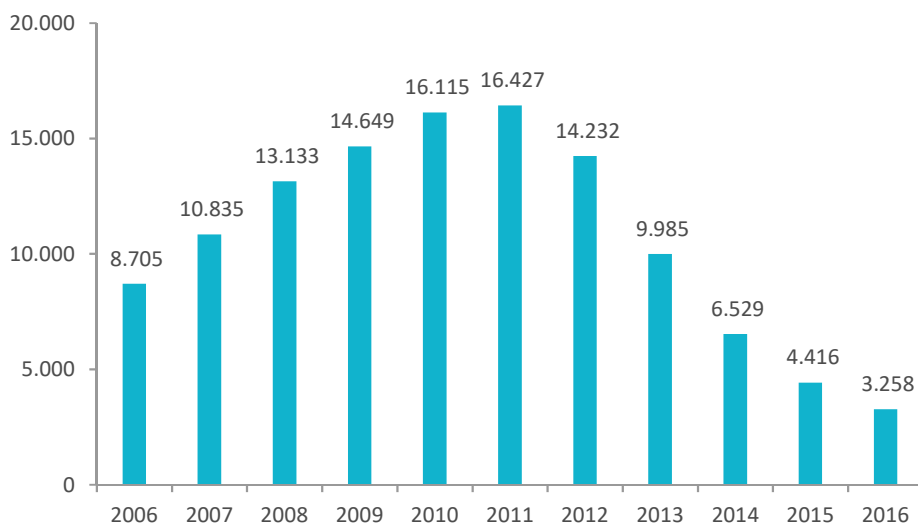
	2015	2016
Revision	113.377	105.734
Udvidet gennemgang	25.986	29.263
Review	5.765	5.144
Assistance	57.446	72.572
Ingen erklæring	30.245	39.950
I alt	232.819	252.663

Kilde: Experian 2017 og FSR

Omfanget af anmærkninger om ulovlige lån falder fortsat

I 2016 havde 3.258 selskaber anmærkninger om ulovlige lån i revisors påtegning på regnskabet. Det svarer til, at 2,4 pct. af de danske selskaber, der har fået foretaget revision eller udvidet gennemgang, har fået anmærkninger om ulovlige lån. Det er et fald på 13.169 anmærkninger siden 2011, hvor 8,5 pct. af selskaberne havde anmærkninger om ulovlige lån.

Figur 2
Udviklingen i antallet af regnskaber med anmærkninger om ulovlige lån

Kilde: Experian 2017 og FSR-beregninger.

Antallet af selskaber, der har fået anmærkninger om ulovlige lån i regnskabet af uafhængige revisorer, nåede sit højdepunkt i 2011, hvor 16.427 selskaber havde anmærkninger om ulovlige lån i regnskabet. Siden da er antallet af regnskaber med disse anmærkninger faldet kraftigt til 4.416 i 2015. Det seneste år er antallet af anmærkninger om ulovlige lån faldet med 1.158, hvilket svarer til et fald på 26 pct.

Tabel 2

Udvikling i andel reviderede regnskaber med anmærkninger om ulovlige lån

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Andel med anmærkning om ulovlige lån blandt regnskaber med revision eller udvidet gennemgang	8,5%	7,7%	5,9%	4,3%	3,2%	2,4%

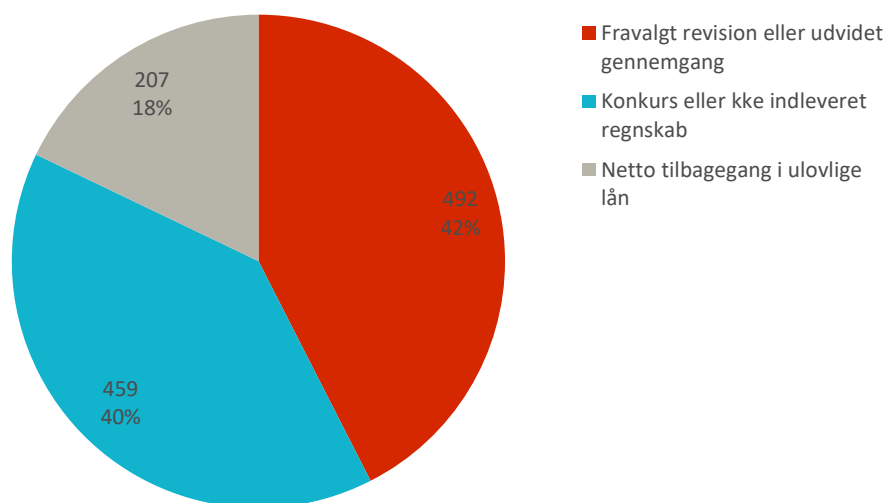
Kilde: Experian 2017 og FSR-beregninger

Fravalg af revision og konkurser bag fald i antal ulovlige lån

Størstedelen af det seneste års fald kan forklares med, at selskaber med anmærkninger om ulovlige lån i 2015-regnskabet enten ikke har afleveret et 2016-regnskab eller har fravalgt revision eller udvidet gennemgang af 2016-regnskabet, så der ikke længere kan gives anmærkninger om ulovlige lån.

Figur 3

Baggrund for fald i antal anmærkninger om ulovlige lån fra 2015- til 2016-regnskaberne

Kilde: Experian A/S 2017 og FSRs egne beregninger

Blandt selskaberne med anmærkninger om ulovlige lån i 2015-regnskaberne havde 492 fravalgt af få revideret eller foretaget en udvidet gennemgang af regnskabet det efterfølgende år. 459 selskaber var enten gået konkurs eller havde af en anden årsag ikke indleveret et regnskab, mens der netto blev berigtiget eller tilbagebetalt 207 flere ulovlige lån, end der blev nyoptaget i 2016-regnskaberne².

En lang række problematiske regnskaber opdages ikke

I 2006 fik en række selskaber i Danmark muligheden for at fravælge revisionen. Siden 2006 er antallet af selskaber i Danmark, der ikke bliver revideret eller får udvidet gennemgang, steget markant fra 12 i 2006 til 117.666 i 2016. På den måde kommer en lang række forhold ikke frem til offentligheden omkring eventuel usikkerhed om selskabernes økonomiske status eller eventuelle lovovertrædelser som eksempelvis ulovlige lån. Samtidig betyder det også, at der ikke er samme sikkerhed for regnskabets indhold, som når en uafhængig tredjepart har revideret det.

I 2006 havde blot 12 selskaber fravalgt revisionen, mens 29.340 selskaber fravalgte revisionen i 2012. I 2013 fik selskaberne mulighed for at få foretaget en udvidet gennemgang af regnskabet, hvor revisor ligesom i revisionen kan komme med alle typer anmærkninger, i stedet for en mere omfattende revision. 46.026 selskaber blev hverken revideret eller fik foretaget en udvidet gennemgang i 2013. Siden da har der været en markant stigning i antallet af selskaber, som hverken blev revideret eller fik foretaget udvidet gennemgang af regnskabet.

Disse selskaber indgår ikke i statistikken over antal regnskaber, der har fået mindst anmærkninger om ulovlige lån, eftersom der ikke er udført revision eller udvidet gennemgang af dem.

² Netto tilbagegangen i antallet af anmærkninger om ulovlige lån bygger på en betragtning af forskellen mellem antallet af nyoptagne ulovlige lån og antallet af ulovlige lån, der er blevet berigtiget eller tilbagebetalt. Antallet af tilbagebetalte eller berigtigede ulovlige lån udgøres af selskaber med en anmærkning om et ulovligt lån i 2015-regnskabet, som ikke har en sådan anmærkning i 2016-regnskabet, men stadig får foretaget revision eller udvidet gennemgang af 2016-regnskabet. Antallet af nyoptagne ulovlige lån måles ved antallet af anmærkninger om ulovlige lån i 2016-regnskaberne for selskaber uden anmærkninger om ulovlige lån året før. Ved denne metode ses det, at 1.847 selskaber har berigtiget eller tilbagebetalt deres ulovlige lån, mens 1.640 selskaber har optaget et nyt ulovligt lån. Dermed fås netto tilbagegangen i antallet af anmærkninger om ulovlige lån til $1.847 - 1.640 = 207$.

F / FAKTA**Fakta om lempelse af revisionspligt**

Revisionspligten er blevet lempet i flere omgange.

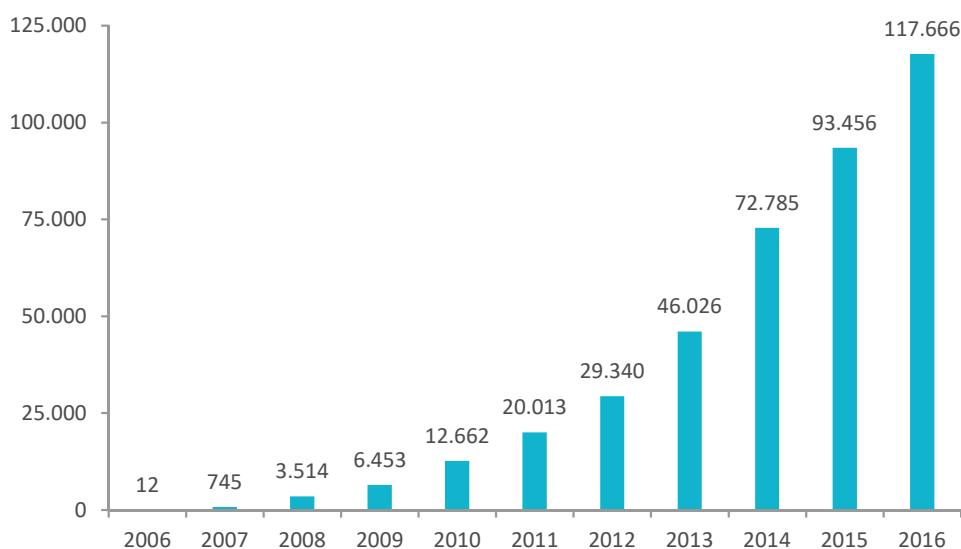
Før 2006: Alle regnskabsklasse B-virksomheder er omfattet af revisionspligt.

Fra 2006: Regnskabsklasse B-virksomheder med op til 3 mio. kr. i nettoomsætning får mulighed for at fravælge revision.

Fra 2011: Regnskabsklasse B-virksomheder med op til 8 mio. kr. i nettoomsætning får mulighed for at fravælge revision.

Fra 2013: Regnskabsklasse B-virksomheder med mere end 8 mio. kr. i nettoomsætning får mulighed for at vælge mellem udvidet gennemgang og revision. Holdingselskaber sidestilles med klasse B-virksomheder i forhold til revisionspligten, så holdingselskaber med op til 8 mio. kr. i nettoomsætning på "koncernniveau" får mulighed for at fravælge revision.

Figur 4

Udviklingen i antal selskaber, der har fravalgt revision og udvidet gennemgang

Kilde: Experian 2017 og FSRs egne beregninger

En række af disse selskaber, ville forventeligt have fået anmærkninger om ulovlige lån i revisors påtegning på regnskabet, hvis en revisor havde foretaget revision eller udvidet gennemgang af regnskabet.

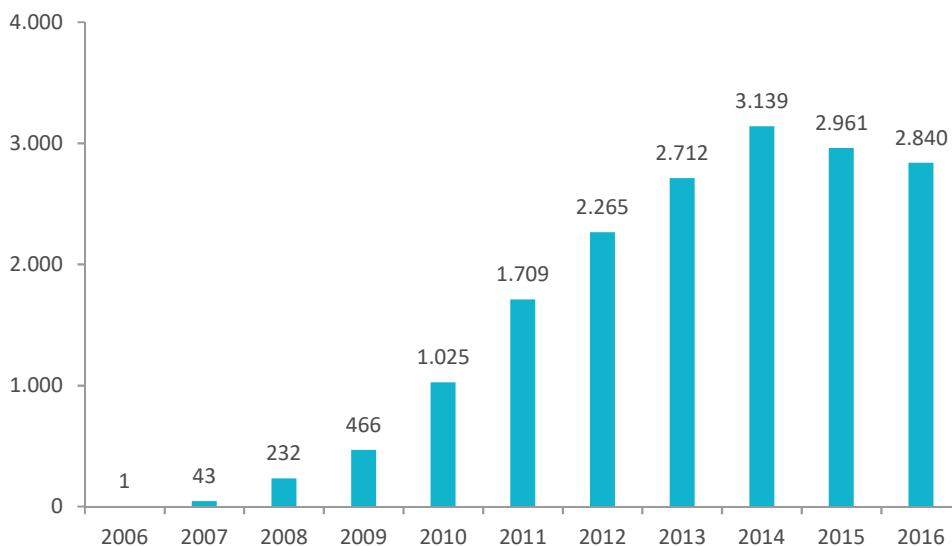
For at sandsynliggøre omfanget af ulovlige lån i selskaber uden revision, estimeres det på baggrund af en konservativ vurdering, at revisor ville give anmærkninger om ulovlige lån i en lige så stor andel selskaber uden revision mv., som ved selskaber, der har revision mv.

Det betyder, at når 2,4 pct. af selskaberne med en revisionserklæring eller erklæring om udvidet gennemgang havde en anmærkning om ulovlige lån i 2016-regnskaberne, så anslås det ligeledes, at 2,4 pct. af selskaberne uden revision eller udvidet gennemgang, som minimum også ville have haft en anmærkning om et ulovligt lån, hvis de var blevet revideret.

Blandt de 117.666 selskaber, der ikke blev revideret i 2016, anslås det således, at 2.840 selskaber ville have haft en anmærkning om et ulovligt lån. Hvis man i stedet for estimerer på baggrund af andelen af selskaber med ulovlige lån i 2012-regnskaberne ville 7,7 pct. af selskaberne have et ulovligt lån. Det svarer til, at 2.265 selskaber ville have haft et ulovligt lån.

Figur 5

Udviklingen i antallet af regnskaber med mistede anmærkninger om ulovlige lån

Kilde: Experian 2017 og FSR's beregninger

Ovenstående figur indikerer altså, at en stor del af forklaringen bag faldet i antallet af regnskaber med anmærkninger om ulovlige lån, kan forklares med en stor stigning i fravalgt af revision eller udvidet gennemgang og dermed i antallet af mistede anmærkninger om ulovlige lån, som ikke er synlige for brugerne i regnskabet.

Den konservativ forventning om, at revisor ville give anmærkninger om ulovlige lån i revisors påtegning på regnskaber lige så ofte når revision eller udvidet gennemgang er fravalgt, som det sker i regnskaber hvor revision eller udvidet gennemgang er tilvalgt, undervurderer med stor sandsynlighed omfanget af anmærkninger om ulovlige lån, som ikke kommer til offentlighedens kendskab. Denne vurdering tager nemlig ikke højde for de korrektioner, revisor foretager inden regnskabet udarbejdes og revideres. Derfor kan det ikke afvises, at der reelt er flere problematiske forhold i regnskaberne uden revision eller udvidet gennemgang, end der kommer frem i denne undersøgelse.

Omfanget af mistede ulovlige lån kan potentielt være langt større

Det anslåede omfang af anmærkninger om ulovlige lån, der ikke kommer til offentlighedens kendskab er faldet de seneste par år. Men der er en risiko for, at omfanget af disse mistede anmærkninger kan være markant undervurderet. Hvis andelen af anmærkninger om ulovlige lån, der ikke kommer til offentlighedens kendskab i 2016-regnskaberne, antages at være på samme niveau som i 2013-regnskaberne, så betyder det at knap 7.000 anmærkninger om ulovlige lån ikke kom til offentlighedens kendskab i 2016-regnskaberne.

Fra 2006 har en lang række selskaber haft muligheden for at fravælge revisionen, og det har mange valgt at gøre. Fravalget af revision og udvidet gennemgang har for alvor taget fart de seneste år, og siden 2012-regnskaberne er antallet af regnskaber uden revision eller udvidet gennemgang firdoblet.

Udviklingen i fravalget af revision og udvidet gennemgang har også en stor betydning for, at andelen af selskaber med anmærkninger om ulovlige lån er faldet de seneste år. Efterhånden som fravalget af disse erklæringer bliver mere udbredt, er det nemlig forventeligt, at selskaberne, som får revision eller udvidet gennemgang, enten er så store, at de ikke kan fravælge revisionen, eller generelt har flere ressourcer og mere styr på tingene, så de ikke risikerer at komme til at optage ulovlige lån. Det betyder altså, at selskaberne med revision eller udvidet gennemgang kan forventes at have en mindre tendens til at få anmærkninger om ulovlige lån, sammenlignet med en række af de selskaber, som allerede har fravalgt.

Denne tendens betyder også, at der er en risiko for, at man kraftigt undervurderer omfanget af anmærkninger om ulovlige lån, som ikke kommer til offentlighedens kendskab, når det blot antages, at revisor ville give disse anmærkninger i revisors påtegning i en lige så stor andel af selskaberne, som ved revision eller udvidet gennemgang.

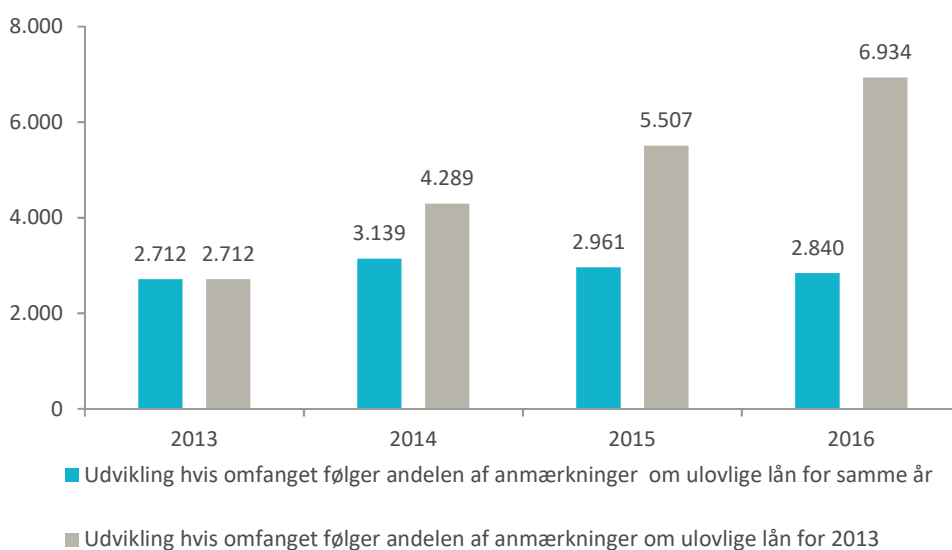
Omfanget af regnskaber med anmærkninger om ulovlige lån, som ikke kommer til offentlighedens kendskab, kan derfor potentielt være markant større end tidligere estimeret.

For at give en indikation af, hvor mange af denne type anmærkninger, der potentielt aldrig kommer frem til offentligheden, kan man sammenligne med tidligere år, hvor fravalget af revision og udvidet gennemgang ikke var så stort.

Blandt 2013-regnskaberne havde 5,9 pct. af selskaberne med revision af regnskabet anmærkninger om ulovlige lån i påtegningen. Samme år havde 46.026 selskaber fravalgt revision og udvidet gennemgang. Hvis omfanget af anmærkninger om ulovlige lån, som ikke kommer til offentlighedens kendskab blandt 2016-regnskaberne antages at være på samme niveau i 2013-regnskaber, så svarer det til, at der ville have været givet anmærkninger om ulovlige lån i 5,9 pct. af de 117.666 regnskaberne, som hverken fik revision eller udvidet gennemgang i 2016. Dermed kan anmærkninger om ulovlige lån i helt op mod 6.934 regnskaber risikere ikke at komme frem til offentligheden blandt 2016-regnskaberne.

Figur 6

Udvikling i det potentielle omfang af anmærkninger om ulovlige lån, som ikke kommer til offentlighedens kendskab

Kilde: Experian A/S 2017 og FSRs egne beregninger

Samlet set giver det altså en indikation af, at et sted mellem 2.840 og 6.934 regnskaber ville have fået en anmærkning om et ulovligt lån, hvis en revisor havde udført revision eller udvidet gennemgang af regnskabet. Disse er dog ikke synlige fordi revision og udvidet gennemgang er fravalgt.